

la so premalo znana in cenjena pri širši publiki. V novejši strokovni literaturi in pri revalorizaciji ameriškega filma se njegovemu filmskemu delu namenja prostor, ki ga zasluži. Najnazornejši primer podedenjanja je to, da v navadnih filmskih enciklopedijah sploh ni omenjen. S svojimi filmi, ki so mešanica komedije, mjuzikla in melodrame, izredno prefinjeno in z bogatim filmskim jezikom prikazuje takratno družbo. Socialno kritično obravnava odnos med pripadniki različnih slojev in neolepšano prikazuje življenje v revnih četrtih ameriških mest.

William Wyler je nekaj čisto drugega. Eden najbolj cenjenih ameriških režiserjev in to predvsem v zvočnem obdobju - režija z Oskarji ovenčanega Ben Hurja - se je pokazal kot režiser kratkometražnih vesternov (v dolžini od 50 do 60 minut) iz svojega zgodnjega obdobja, ko je delal za podjetje Universal.

Restavrirani in na novo najdeni filmi so bili prikazani v programu. Ogedali smo si restavrirani film *Maža Linderja* iz leta 1909 (*Les surprises de l'amour*) in *Giulia Antamara* iz leta 1911 (*Pinochio*). Oba sta bila restavrirana v nacionalni kinoteki v Rimu. Na novo najdena in prikazana sta bila dva filma *Georgesa Mélièsa* iz let 1901 in 1902.

Na programu so bila še druga presenečenja. Tako smo videli prvi film enega največjih režiserjev vseh časov Davida W. Griffitha iz leta 1908 z naslovom *Doline dogodivščine*, kjer se že kaže njegovo mojstrstvo pri montaži in delu s kamero. Med ostalimi smo videli prvi film *Grete Garbo* v ZDA iz leta 1926 pod naslovom *Ibanez' torrent*. Španski film *El negro que tema el alma blanca* iz leta 1926 je melodramatična zgodba z močnim rasističnim podtonom. Poljski film iz leta 1917 s *Polo Negri*, eno največjih zvezd v Evropi v dvajsetih letih. Omenil bi še film *Lupu Picka Mr. Wu* iz leta 1918, ki je ekspresionistično podana zgodba o maščevanju očeta nad ličerinim ljubimcem. Zelo plastično je prikazan tudi odnos med dvema rasama (belo in rumeno).

Tako bi zaključil pregled filmskega programa.

V času trajanja Dnevov je bila v avli kina Verdi na ogled razstava o začetkih komedije, ki ima svoje korenine že v komediji dell'arte in v izročilih evropskega in ameriškega varieteteja.

Organizacija Dnevov je bila na visoki ravni. Udeležencev je bilo okoli 600 in so prišli iz vseh koncev sveta. Vse predstave so bile v kinu Verdi v središču Pordenoneja. Predstave so se začele ob 9. uri in so trajale do 12.30, se nadaljevale ob 14.30 in trajale do 18.30. Vsak večer so bile nočne predstave, ki so se začele ob 21. uri in trajale do 24.30. Vsi filmi so imeli glasbeno spremljavo na klavirju, razen prvega dne, ko je bil prikazan film *Lonesome*, za katerega je originalno partituro napisal in v živo izvajal *Alloy Orchestra*. Indijski filmi so imeli glasbeno spremljavo orkestra, ki je izvajal glasbo na originalnih instrumentih. Doživetje je bilo zares enkratno.

Dnevi so s svojim bogatim programom pomenili enkratno doživetje. Seznanili smo se s slabo poznanimi ali zanemarjenimi filmi in njihovimi ustvarjalci. Kvaliteta le-teh dostikrat ni bila manjša od razvpitih filmov. Prevečkrat smo seznanjeni le z "glavno" film-

ske produkcijo in pozabljamo, da obstaja tudi t.i. produkcija B, v kateri so ustvarjali ustvarjalci, ki so nato pristali v "glavni" produkciji.

Gledanje nemih filmov se razlikuje od gledanja zvočnih filmov. Gledalec je pri prvih bolj pozoren na igro igralcev, gibanje kamere in montažo kot pri zvočnem filmu, kjer ga dostikrat preplavi govor in glasba.

Zato so takšni Dnevi kot v Pordenoneju zelo pomembni za vse, ki se ukvarjajo s filmom, od raziskovalcev do arhivistov. Takšne predstavitve filmov nam še enkrat kažejo, da je nemi film enakovreden zvočnemu.

Še nekaj besed o programu Dnevov v letu 1995 ob stoletnici filma. Predvideni program obsega:

1. Fikejja/Nefikejja: Raziskovalni program
2. Henry King, leteči režiser (the Flying Director) - ameriški režiser z več kot 100 posnetimi filmi
3. Pionirja animacije: Max in Dave Fleisher - inovatorja in vodilna svetovna figurativna animatorja
4. Thomas Alva Edison: Iznajdba kamere
5. La Cinémathèque Française: raritetni filmi
6. Karikature in komični strip na filmu, 1895-1915
7. Kitajski in češki nemi film
8. Otto Messner: Maček Feliks
9. Zgodovina barvnega filma
10. John Randolph Bray - ameriški animator, producent in inovator na področju animacije
11. Epični vesterni dvajsetih let
12. Avtorji fantastike
13. Evropski pionirji
14. Blanche Sweet - zelo pomembna ameriška filmska igralka nemega obdobja od leta 1909-1915, igralka D.W. Griffitha
15. Projekt D.W. Griffith
16. Dežela Sovjetov: Dziga Vertov in njegovi sodobniki
17. Herbert Brenon - ameriški režiser z največ posnetimi filmi iz nemega obdobja (okoli 300 naslovov).

Vladimir Sunčič

Evidentiranje slovenskih študentov v arhivu Visoke tehniške šole v Pragi

Od 23. maja do 3. junija 1994 sva Brane Kozina in Branko Radulović evidentirala gradivo, pomembno za slovensko zgodovino v arhivu Češke visoke tehniške šole v Pragi (České vysoké učení technické v Praze). Tam sva evidentirala slovenske študente in študente s slovenskega ozemlja, ki so študirali na Visoki tehniški šoli.

Pri pregledu evidene o vpisanih študentih na Visoki tehniški šoli in evidentiranju slovenskih študentov se je v nekaj primerih pojavila dilema, kateri so in kateri izmed evidentiranih študentov niso Slovenci. Če bi se pri tem odločila samo za študente z ozemlja današnje Slovenije, bi izpadlo kar nekaj "pravih" Slovencev iz seznama, predvsem tistih, ki so

prihajali z Goriške in Trsta. Po drugi strani pa je med tistimi, ki so prihajali iz Kranjske in slovenskega dela Štajerske kar nekaj takih, ki v nobenem primeru niso bili slovenske narodnosti, kar je razvidno iz njihove nacionalne pripadnosti. Zaradi tega sva se odločila za evidentiranje vseh, ne glede na narodno pripadnost, ki so prihajali z ozemlja Republike Slovenije in vseh tistih Slovencev iz današnjega zamejstva (Op. seznam evidentiranih študentov bo objavljen po koncu evidentiranja).

Nastanek in razvoj politehnike v Pragi

Začetek načrtnega izobraževanja tehničnega kadra na Češkem je tesno povezano z inženirjem Cristianom Josefom Willenbergom (1655-1730), prvim profesorjem inženirskih disciplin (predmetov) v Pragi. Leta 1706 je dobil naziv cesarski inženir, že naslednje leto pa je bil s cesarskim dekretom imenovan za profesorja.

Pomanjkanje finančnih sredstev ter nekatere druge okoliščine so bile vzrok, da je bila šele 9. 11. 1717 ustanovljena stanovska inženirska šola v Pragi (Stavovska inženirska škola v Praze), Willenberg pa imenovan za prvega profesorja. Šola je bila prvo leto enoletna, že naslednje leto pa dvoletna. Študenti so se seznanili z naslednjimi predmeti: geodezijo, matematiko, geometrijo in trigonometrijo. Teoretična znanja so pozneje morali potrditi tudi v praksi, po končanem študiju pa so opravljali zaključni izpit.

Nekateri študenti so bili tudi slušatelji Karlove univerze.

Leta 1723 so začeli tudi s poučevanjem mehanike.

Po Willenbergovi upokojitvi je mesto profesorja prevzel Jan Ferdinand Schor (1686-1767), ki je s svojimi izkušnjami, pridobljenimi v Rimu, predvsem na področju arhitekture in matematike v učni program vpeljal še naslednje predmete: statiko in hidrostatično, hidravliko, nauk o mostovih, optiko, geografijo, tehnično risanje in civilno gradbeništvo (civilni inženirji).

Schor je leta 1733 napisal za potrebe študija tudi matematični priročnik, trajanje študija se je v njegovem času razširilo na tri leta.

Schorov naslednik František Antonin Linhart Herget (1741-1800) je bil imenovan za profesorja leta 1767. Herget je kot strokovnjak veliko prispeval k razvoju tehnike na gospodarskem področju, ki je bila do tedaj v razmerju do vojaške tehnike v zelo podrejenem položaju.

V prvem letniku so študenti poslušali predavanja iz matematike z aplikacijami, v drugem statiko, matematiko, hidrostatično ter hidravliko in v tretjem civilno in vojaško gradbeništvo.

Kratek čas (leta 1787) je bila šola priključena praški univerzi, in sicer filozofski fakulteti, vendar je kmalu spet dobila svojo avtonomijo.

Šele z cesarskim dekretom z dne 14. 3. 1803 je bila ustanovljena samostojna šola - politehnika. Pouk na šoli se je začel leta 1806, katedro pa je prevzel profesor Gestner. V šolskem letu 1806/1807 je poli-

tehniko obiskovalo skupaj 106 študentov, že čez deset let pa se je število študentov potrojilo.

Praška politehnika je tako postala samostojna politehniška šola (do tedaj le samostojna katedra) v okviru praške univerze z imenovanimi profesorji, ki so poučevali posamezne predmete in specializacije.

Leta 1815 je politehnika postala samostojna visoka šola, z naslednjimi predmeti (do tedaj je bila v sestavu univerze): elementarna matematika, geometrija, tehnično risanje, mehanika, hidravlika, kemija, strojogradnja, gospodarska ekonomija in mineralogija.

V začetku 60. let prejšnjega stoletja se je na Češkem začel uvajati sistem študija na realkah (višjih - triletnih in nižjih - dvoletnih), ki so dale dobre osnove, predvsem pri študiju matematike tudi za bodoče študente politehnike.

Velik korak naprej v zgodovini razvoja češke politehnike pomeni sprejetje **Organizacijskega statuta šole** leta 1863. Omenjeni statut je rezultat političnih sprememb takratnega časa (konec absolutizma) ter dela treh tedaj vodilnih predavateljev na politehniki (Jelinek, Skuhersky in Korsika). Statut je bil pripravljen po vzoru tedaj najmodernejših visokih tehniških šol v Evropi (Karlsruhe, Hannover...).

Organizacijski statut je bil pravzaprav "magna carta" tedanje politehnike, ki je med drugim določal 24 profesorskih mest, od tega 12 češkim profesorjem.

Politehnika se je preoblikovala v dvojezični inštitut, kjer sta bila enakovpravno priznana češki in nemški jezik.

Politehniko so sestavljale štiri študijske smeri, in sicer:

- cestni in mostovni oddelek
- gradbeni oddelek
- strojni oddelek in
- kemijsko-telinološki oddelek

Dotedanji naziv direktorja se je preimenoval v naziv rektorja, ki je bil imenovan za eno šolsko leto in tudi nasploh je dobila politehnika vse ostale značilnosti višjih šol z uglednimi predavatelji, ki so bili v tem času v precejšnji meri predvsem Čehi, kar je privedlo do večjih ali manjših konfliktov, ki so se kazali tudi v demonstracijah za uporabo češkega jezika, ne samo na politehniki, pač pa tudi v okviru celotne praške univerze.

Posledica nesoglasij je bila (14. 5. 1869) ločitev do tedaj enotne politehnike v Pragi na dve samostojni šoli, in sicer češko in nemško. Glavni problemi, ki so se pokazali po razdelitvi, so bili na češki strani v glavnem zvezani z finančnimi težavami (plače profesorjev, literatura, učbeniki...), kajti deželni zbor, ki je o tem odločal, je bil še vedno v rokah Nemcev, precejšnje težave pa so se vsaj v začetnih letih pokazale tudi v pomanjkanju lastne strokovne terminologije, zato se je še nekaj časa uporabljala nemška. Prav razdelitev Visoke tehniške šole je pomenila začetno fazo razdelitve praške (Karlove) univerze leta 1882.

Profesorski zbor je pod vodstvom rektorja Haussmanna v šolskem letu 1869/1870 štel dvanajst rednih in dva izredna profesorja ter 27 asistentov in je skrbel za izobraževanje 556 študentov, kolikor jih je bilo v

tem letu vpisanih na češki politehniki (leto poprej še v skupni češko-nemški skupaj 749).

V letu 1869 je na predlog profesorja deskriptivne geometrije Tilšerja prišlo do manjših dopolnil oz. sprememb v statutu, večje spremembe, ki so se nanašale na konkretne pogoje za sprejem na politehniko pa so izvedli leta 1875. Tedaj je bilo med drugim tudi določeno, da je najnižja starostna meja za vpis na politehniko 18 let.

Profesorski zbor je poskušal tudi izenačiti absolvente politehnike z drugimi absolventi takratne univerze, vendar je politehniki šele v začetku 20. stoletja uspelo, da je študent po zaključnem izpitu dobil naziv doktor tehniških znanosti, šele leta 1917 pa je bil uveden naziv inženir.

Predmetnik se je do leta 1918 pogosto spreminjal, kar je bilo med drugim posledica tehnološkega razvoja, ki je bil v zadnjih desetletjih 19. stol. in v letih do propada monarhije ogromen. Uvedeni so bili novi študijski predmeti ali vsaj posebni kurzi, ki so posredovali študentom najnovjša spoznanja in izume (klimatologija, meteorologija, montanistika, gospodarsko pravo...).

V 80. letih se je število študentov politehnike skoraj prepolovilo. Tako je bilo leta 1882 še 628, leta 1887 pa le še 318 vpisanih študentov, kar je bilo gotovo posledica gospodarske krize. Vendar se je že leta 1895 število študentov zopet povzpelo na 725 in potem vse do leta 1914 postopno naraščalo. (v šol. letu 1913/1914 skupaj 2898). Vzrok temu so bile dodatne potrebe razvijajoče se industrije ter s tem v zvezi povečanje števila štipendij, ki so študentom omogočale vsaj zadovoljiv socialni status. Zelo se je povečalo predvsem število študentov s Slovaške in Moravske ter drugih slovanskih pokrajin v okviru habsburške monarhije pa tudi iz balkanskih držav. Veliko je bilo študentov iz Bolgarije, Makedonije, Poljske, Dalmacije, Hrvaške, Srbije pa tudi iz dežel današnje Slovenije.

V 90. letih se je že izoblikovala in utrdila češka terminologija na tem področju.

Povečalo se je tudi število rednih profesorjev (skupaj 19) in docentov (skupaj 15) na politehniki, ki so konec 80. in v začetku 90. let skupaj predavali okoli 90 predmetov in specializacij.

Glavni predmeti so bili: matematika, geologija, mineralogija, kemija, fizika, mehanska tehnologija, strojogradnja, arhitektura in ornamentika, geodezija, pedagogika, deskriptivna geometrija, paleontologija, agronomija, gospodarska ekonomija, zoologija, češki in tuji jeziki (angleški, madžarski...).

Leta 1899 je bila v Brnu ustanovljena druga češka politehnika, vendar se kljub temu število študentov politehnike v Pragi ni zmanjšalo, nasprotno, število študentov politehnike se je v tem letu povečalo na 1179.

Velike spremembe in prilagoditev razmeram je zahtevala prva svetovna vojna, ker je bilo veliko študentov vpoklicanih v vojsko. Od vpisanih 1898 v letu 1914 jih je politehniko v letu 1916 obiskovalo le še 883. Prav v tem času je tudi prišlo do velike generacijske zamenjave profesorjev, saj je profesorsko

službo nastopilo precej novih oseb, s katerimi je povezana češka politehnika. V šolskem letu 1917/1918 se je število študentov na politehniki spet približalo predvojnemu stanju. Nekateri, ki so prekinili študij zaradi vojne, so poleg rednega študijskega programa obiskovali tudi posamezne dopolnilne tečaje, ki so omogočali hitrejši zaključek šolanja.

Z razglasitvijo samostojne Češkoslovaške republike leta 1918 je prišlo tudi do reforme študija tehnike, ki je takrat imela za zagon lastne industrije prav po zaslugi politehnike dovolj lastnega strokovnega kadra (tehnične inteligence).

Poslovanje z evidencami in vrste evidenc na visoki tehniški šoli v Pragi

Na visoki tehniški šoli v Pragi, ki je bila ustanovljena v začetku 18. stoletja (1718) kot inženirska šola, sva pregledovala kataloge (Hauptkatalog) vpisanih študentov od leta 1831 do šolskega leta 1904/1905. Pregledala sva 123 knjig evidenc. Jezik in pisava sta do razdelitve visoke šole na češko in nemško v šolskem letu 1868/69 le nemška. Od razdelitve naprej sva pregledovala le kataloge češke visoke tehniške šole, tako da za naslednja leta ostane poleg dokončanja evidentiranja na češki visoki šoli še pregled evidenc nemške Visoke tehniške šole, ki je vzporedno obstajala vse do leta 1945. Poleg tega bi bilo koristno pregledati še vpisne evidenc Visoke tehniške šole v Brnu na Moravskem. Tudi na tej šoli je bilo po pripovedovanju gostiteljev precej študentov iz Slovenije.

Prva ohranjena evidenca s slušatelji Visoke tehniške šole (ČVUT) je vpisnik za šolsko leto 1831 z naslovom Katalog (Landwirtschaft). Študenti so vpisani po abecednem vrstnem redu. Prostor za vpis posameznega študenta obsega naslednje rubrike: ime in priimek učenca; starost; rojstni kraj, okrožje in dežela; ime, stan in kraj bivanja očeta; predizobrazba; prehodne določbe; navade; versko prepričanje (v okviru te rubrike sta še podrubriki napredek in pridnost); napredek (učni uspeh); in rubrika pridnost; opombe. Rubrike se raztezajo na dveh straneh kataloga. Jezik je bil nemški vse do šolskega leta 1868/69, ko je prišlo do razdelitve.

Drugi pregledani katalog za isto šolsko leto je imel že razčlenjeno notranjo strukturo in je bil razdeljen na tri samostojne enote glede na študijsko smer. Prvi del z naslovom Katalog über die Hörer der Arithmetik und Algebra und praktische Geometrie und Trigonometrie nach dem ersten und zweiten Semester des Schuljahres 1831 je zaobsegel slušatelje teh predmetov, v drugem delu so se nahajali študenti mehanike in hidravlike, v tretjem pa študenti specialne tehnične kemije.

Na začetku vsakega dela kataloga so zbrani skupni podatki o nacionalni oz. deželni pripadnosti slušateljev. V veliki večini so bili študenti po narodni pripadnosti predvsem Čehi in Moravci.

V naslednjih letih je katalog obdržal svojo obliko s tem, da so se pojavljale nove študijske smeri kot Wasserbaukunst (vodne gradnje), Verwaltungskunde

der Landgüter (uprava deželne imovine), Bankunstschule (umetne gradnje), Allgemeine Chemie (splošna kemija), Maschinenlehre in Jahrgänge (strojništvo), Mineralogie (mineralogija).

Do delne spremembe naslova kataloga pride v študijskem letu 1851/52, ko se naslov glasi Katalog der Studierenden am ständischen polytechnischen Institute zu Prag im Schuljahre 1851/52. Vse vpisne rubrike pa ostanejo nespremenjene, s tem da se pojavljajo vedno novi predmeti kot mehanika, zoologija in botanika, višja matematika in med ostalimi tudi češčina kot poseben predmet.

V šolskem letu 1852/53 se je poleg rubrike deželna pripadnost dodatno uveljavila rubrika nacionalna pripadnost. V istem šolskem letu se uvede še ena nova rubrika z nazivom Studienfächer.

Z razvojem šole se vse bolj širi tudi predmetnik, tako da je v študijskem letu 1853/54 že 15 predmetov, v šolskem letu 1855/56 pa že 19 predmetov. To dejstvo nam pove, da je šola prilobila ugled, prihajali so številni novi in novi slušatelji.

Potrebno je poudariti, da sta od leta 1831 dalje v uporabi dve vrsti vpisnikov, ki se delita na glavni katalog (Hauptkatalog) in pomožni katalog, v katerem so bili zbrani podatki o plačani šolnini po semestrih.

Velika sprememba pa se je zgodila v študijskem letu 1868/69, ko so začeli voditi dvojezične vpisnike v češkem in nemškem jeziku. Novost pomeni tudi uvedba zaporedne številke pred imenom in priimkom študenta, istočasno pa je uvedena nova rubrika Odbor vyučovací oz. Fachabteilung (strokovni oddelček). Še v istem študijskem letu pa je prišlo tudi do dokončne ločitve Visoke tehniške šole v Pragi na dve samostojni politehnik; češko in nemško, ki sta vzporedno delovali vse do l. 1945. O ločitve dalje sva pregledovala le vpisnike češke politehnik z naslovom Katalog jednotlivých přednášek a evičení 1868/9, Katalog posluchaču prvního ročníku. Na češki politehnik si se tako lahko slušatelji odločili za naslednje študijske smeri: matematika, fizika, mineralogija, geologija in paleontologija, geodezija in tehnična mehanika.

Med leti 1869 in 1871 so bili katalogi vpisanih študentov ukinjeni, uvedene so bile vpisne pole za vsakega posameznega študenta, ki so bile naknadno zvezane v abecednem vrstnem redu. Tako so za to obdobje ohranjene štiri knjige vpisnih pol študentov, prva knjiga od črke A - G, druga od črke H - L, tretja od črke M - R in četrta od črke S - Ž. Vpisne rubrike so ostale nespremenjene, vendar napisane v češkem jeziku. Na notranjih straneh pole se je nahajal predmetnik s predmeti, katerih predavanja je poslušal posamezni študent. Na zadnji strani so zapisovali opombe o končanju oz. prenehanju študija.

Od leta 1871 dalje je bil v uporabi spet stari način vodenja evidene o študentih z naslovom Seznam posluchaču na českem polytechnickem ustavu zemském v stud. r.: 1871-72 zapisanych, ki ga lahko imenujemo tudi glavni katalog. Poleg tega se je prav tako ohranil tudi pomožni katalog s podatki o finančnih obveznostih študentov. V tem letu se je pred ime in priimek študenta uvedla tudi zaporedna številka. Oblika vpisnega kataloga se do konca stoletja ni več spreminjala,

spremljamo pa lahko količinski porast študentov in vpisanih predmetov.

Branč Kozina, Branko Radulović

Delovni obisk v Kanadi, 20. 11. - 12. 12. 1993, ter od 15. 11. - 3. 12. 1994

Poročilo o delovnem obisku v Kanadi, 20. november do 12. december 1993

V Kanadi sem se mudila pri slovenskih izseljenskih društvih v okolici Toronta, Hamiltona in St. Catharinesa v provinci Ontario.

Namen obiska:

1. Pri najstarejši bratski zvezi slovenskih izseljencev, ki je v preteklem letu slavila svojo 60. obletnico delovanja, sem ob zbiranju in pregledovanju arhivskega gradiva za društveno monografijo njenega Odseka, št. 13 - PLANICA, ki je izšla v letu 1993, našla v razsutem stanju, v dveh kovčkih približno 3 tm arhivskega gradiva Zveze BLEED oz. njene korespondence z društvu. Gradivo je bilo pomešano do te mere, da sem posamezne liste morala najprej identificirati. To gradivo, ki sem ga sedaj uredila, bi bilo v prihodnosti potrebno še popisati. Popisala pa sem ostali del arhivskega fonda - zapisnike.
 - a) Zapisniki Slovensko-kanadskega podpornega društva 1933-1940 (t.j. do preimenovanja v Zvezo BLEED), ki obsega 96 zapisnikov. Popis obsega 5 tipkanih strani. Kopije zapisnikov - 189 listov sem že oddala Arhivu Republike Slovenije.
 - b) Zbrala sem zapisnike vseh 14 konvencij ZVEZE BLEED. Gradivo obsega 220 listov, popis pa 2 tipkani strani. Tudi to gradivo bom takoj po objavi oddala v Arhiv Republike Slovenije.
 - c) Prinesla sem tudi nekaj originalne dokumentacije Zveze Bled (pravila društva, članske izkaznice, certifikate za člane in mladince v društvu, ...). Tudi to gradivo bom oddala v Arhiv Republike Slovenije.
2. V Wellandu je v preteklih štirih letih nastala nova "seniorska" amaterska instrumentalna skupina, ki si kljub temu, da igrajo izključno slovensko narodno glasbo, hitro utira pot navzgor med nacionalnimi ansambli. Iz njihove dokumentacije sem odbrala nekaj arhivskega gradiva za objavo prispevka o delovanju tega ROSE CITY SENIOR CENTRE POLKA BAND v Wellandu, v provinci Ontario.
3. Pogovarjala sem se tudi s prejšnjimi člani slovenskih kulturnih društev v Vancouveru, B.C., ter njegovi okolici, kjer delujejo slovenska društva že preko 30 let ter s poznavalci delovanja društev v Winnipegu, kjer je tudi bogat Multikulturalni arhivski center.